Opłata poczt. uiszczona ryczałtem.

Nr. 5 Maj 1933 Rok XIII.

MŁODY POLAK

Okólnik Związku Młodzieży Polskiej Męskiej w Tarnowie

Prenumerata: Rocznie . . . 3·— Zł Półrocznie . . 1·50 Zł	Redakcja i Administracja: **Tarnów, M. Focha 18**	Konto czekowe P.K.O Kraków: Nr. 401.068 Nr. telefonu: 301

Dnie i godziny urzędowe: Poniedziałki, wtorki i środy przed południem

X. SPRAWOZDANIE

Związku Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Męskiej w Tarnowie za rok 1932

Budowa „Domu Parafjalnego" w Tymbarku. — Druhowie przy pracy.

Ś. ✝ P.

KSIĄDZ ARCYBISKUP

Dr. LEON WAŁĘGA

BISKUP TARNOWSKI

ZAŁOŻYCIEL I PROTEKTOR ZWIĄZKU

Głęboką żałobą okrył wszystkie Stowarzyszenia Młodzieży zgon J. E. Księdza Arcybiskupa Dra Leona Wałęgi, ukochanego przez młodzież Założyciela i Protektora Związku. I uwierzyć trudno — że Go już niema między nami, że już nie powita młodzieży w czasie Zjazdu, że już nie ukaże się nigdy Jego orędzie do młodzieży, tchnące zawsze głęboką i wielką dla niej miłością. Pan Bóg zabrał Go do siebie na wieczny odpoczynek, bo spracował się bardzo...

Ubiegłego roku Najdostojniejszy Arcypasterz, patrząc na setki młodzieży SMP., defilujących przed Nim w czasie Zjazdu Delegowanych, rozrzewnił się i oświadczył w przeczuciu swego odejścia, że podobnie pięknej rewji Stowarzyszeń nie zobaczy już na ziemi. A w przemówieniu swem w Katedrze — które nazwał testamentem swoim — polecił gorąco młodzieży wytrwałą pracę nad sobą w duchu miłości Boga i przywiązania do Matki-Kościoła i wezwał najusilniej wszystkich do pracy w katolickiej organizacji.

Ostatnia Jego wola — wyrażona w tem przemówieniu do młodzieży i społeczeństwa — była objawem wielkiej i zawsze gorącej miłości Arcypasterza dla młodzieży, dla której dobra pracował ofiarnie i pragnął, by i inni równie ofiarnie dla niej pracowali.

Weźmy te słowa jak najcenniejszą relikwię, zapiszmy je głęboko na sercach naszych i budujmy z wielką miłością katolicką organizację młodzieży, przejętą duchem katolickim i obywatelskim. Będzie ona obok naszych modlitw za Ukochanego Arcypasterza wyrażeniem wdzięczności i najpiękniejszym żywym dlań pomnikiem.

PATER NOSTER

Praca organizacji w r. 1932

W numerze niniejszym „Młodego Polaka" zamieszczamy sprawozdanie z działalności Związku i Stowarzyszeń na terenie diecezji tarnowskiej za rok 1932. Jeśli chodzi o najogólniejszą charakterystykę naszej pracy w roku sprawozdawczym podkreślić musimy, że była ona ściśle dostosowana do zakreślonego programu. Program tej pracy ujęła krótko i treściwie rezolucja Zjazdu Delegowanych w słowach: »Postanawiamy pielęgnować jak najstaranniej własne katolickie wyrobienie przez pogłębianie wiedzy religijnej, przez płonącą pobożność i przez ochotny udział w rekolekcjach, a zwłaszcza w rekolekcjach zamkniętych«. A styczniowy »Młody Polak« pisał: »Wszystkie nasze działy pracy wychowawczej, czy to na polu wyrobienia obywatelskiego, czy wychowania oświatowego i kulturalnego — przepoi i opromieni to jedno najszczytniejsze i najważniejsze — dla Boga, dla Chrystusa«.

Zadanie to urzeczywistniliśmy. Stowarzyszenia Młodzieży Męskiej podjęły najważniejszy czynnik wyrobienia wewnętrznego: rekolekcje zamknięte. W pięciu serjach rekolekcyj zamkniętych wzięło udział około 200 druhów. W ruchu tym — budzącym się coraz silniej w kościele katolickim — u nas w diecezji przodują SMP., wyprzedzając inne organizacje. Napełnia nas to głęboką radością. Młodzież przeszkolona na rekolekcjach, utwierdzona w zasadach Chrystusowych, będzie sama żyć dobrze i będzie dobrze oddziaływać na drugich. Wyrosną z nich katolicy czynni — nie z metryki tylko, którzy wywrą swe piętno dodatnie na otoczeniu.

By to wychowanie religijne pogłębiać — zaprowadziliśmy na większą miarę na zebraniach SMP. »kwadranse ewangeliczne«. Zaznajamiają one młodzież bliżej z Pismem św. a wskazówki moralne i duch miłości Bożej, który z tych kart tak silnie bije, przyczyniają się do uszlachetnienia młodzieży. Żywą działalność rozwinęły też kółka Eucharystyczne, misyjne i abstynenckie.

Niepodobna, by te wysiłki organizacji w tym dziale pracy, nie przyniosły zbawiennych owoców i nie ożywiły i w innych działach działalności Stowarzyszeń. Pokaże je niniejsze sprawozdanie. Ale dorobek organizacyjny, ujęty tylko w suche zestawienie i fakty, nie da obrazu ducha organizacji, którego przejawem był zdrowy idealizm, oparty na miłości Boga i bliźnich. W dobie demoralizacji życia społecznego, należenie do organizacji o wysokim poziomie etycznym, nie dającej żadnej korzyści materjalnej, a wymagającej wiele pracy nad sobą od członków — jest objawem pocieszającym. Tem więcej przynosi on nam radości, że praca wychowawcza coraz bardziej się pogłębia i coraz skuteczniejsze ujmuje metody.

Przeżyliśmy w ubiegłym roku w pracy organizacyjnej chwile bardzo ciężkie. Trudności natury materjalnej przygniatały nas bardzo. Więcej dla nas bolesnemi faktami i przeszkodami była niezdrowa

konkurencja innych organizacyj, usuwanie się wielu z inteligencji od pracy w SMP., postępująca radykalizacja wsi i niezdrowa polityka partyjna. Ale mimo wszystko — działalność Stowarzyszeń nie osłabła; Stowarzyszenia zdały egzamin z idealizmu swego i wierności zasadom katolickim. I ten fakt nasuwa nam przekonanie i nadzieję, że przyszłość piękna czeka katolicką organizację. Przezwyciężywszy tyle przeszkód — zwycięży i inne i pracą swoją i wpływem pociągnie tysiące młodzieży jeszcze w swe szeregi i dążyć będzie niezmordowanie do wychowania ideału Polaka-katolika, do urzeczywistnienia rychłego prośby modlitwy Pańskiej: »Przyjdź Królestwo Twoje«.

Sprawozdanie z działalności Związku

1. Zjazd Delegowanych SMP.

Zjazd delegatów odbył się w roku sprawozdawczym dnia 5 czerwca, był on niezwykle imponujący. Wielka ilość młodzieży (około 900 uczestników), cztery orkiestry, 33 sztandary, moc transparentów, znaczna ilość inteligencji, która pracując w SMP., przybyła na Zjazd — wszystko to wykazało społeczeństwu, że rozwój katolickiej organizacji jest naprawdę potężny, że w narodzie rośnie zdrowe pokolenie, które zapewni Ojczyźnie lepsze jutro.

Miał też Zjazd rzewne momenty. Nabożeństwo celebrował sędziwy Arcypasterz, Twórca i Protektor Związku, J. E. Ks. Biskup Leon Wałęga, opuszczający diecezję. W pełnem serdeczności kazaniu, które nazwał testamentem dla młodzieży, pożegnał się z druhami. Gdy po nabożeństwie udali się delegaci do Niego, by swemu Ukochanemu Arcypasterzowi złożyć hołd, wzruszony i rozrzewniony Ks. Biskup oświadczył im, że podobną przepiękną rewję młodzieży SMP. spodziewa się zobaczyć już nie na ziemi, ale przy tronie Bożym w niebie. Młodzież dała wyraz swej miłości i przywiązania do Najdostojniejszego Arcypasterza, uchwalając rezolucję, wyrażającą gorące podziękowanie J. E. Ks. Biskupowi za Jego pełną ojcowskiej miłości opiekę nad młodzieżą przyrzekając pracować nadal w myśl Jego wskazań.

Obrady Zjazdu w przepełnionej sali Sokoła I. zagaił Ks. Prałat Mazur, Prezes Rady Związkowej. Zjazd witali im. władz, p. Starosta Sokołowski, im. wojska p. major Nowak, im. miasta p. Komisarz Marszałkowicz, im. T. S. L. i szkolnictwa średniego p. prof. Sobolewski, im. Sokoła p. radca Manaczyński, im. krakowskiego Instytutu A. K. Ks. Dr Lubowiecki, im. Związku Młodzieży Żeńskiej p. Grenikówna, im. O. T. R. p. prof. Bobrowski.

Następnie uchwalono wysłanie depesz gratulacyjnych do Ojca św. na ręce Prymasa Polski, do P. Prezydenta Mościckiego i P. Marszałka Piłsudskiego.

Sprawozdanie z działalności Związku złożył Ks. Sekretarz Jeneralny Karol Pękala. Zaznaczył w niem, że w pracy Związku i Stowa-

rzyszeń kwitnie zdrowy duch ideowej pracy, który przejawiał się bardzo wybitnie u starszych pracujących w SMP. i u członków organizacji. Wielu z pośród Księży i z inteligencji pracowało w SMP. zupełnie bezinteresownie, dając nietylko swe zdolności, ale i ofiary materjalne. Objaw ten w dobie zaniku idealizmu, w czasach wzrastającej demoralizacji życia społecznego zasługuje na silne podkreślenie.

Przejawiał się ten idealizm i u członków SMP. Tkwi w duszach młodzieży silne przywiązanie do katolickiej organizacji, która przecież nie schlebia namiętnościom młodego wieku, wyklucza koedukację, nie daje korzyści materjalnych, a domaga się uczciwej pracy i życia wysoce moralnego. Zdawałoby się, że w obecnych czasach o tak wysokiem nastawieniu ideowem nie utrzyma się, że zacznie się kurczyć, tembardziej, że obok niej wyrastają innę organizacje lepiej nieraz wyposażone w materjalne środki. A tymczasem w roku sprawozdawczym powstało 16 nowych ŚMP. przybyło 258 nowych członków, tak, że Związek liczy obecnie 206 SMP. 5035 członków czynnych. Fakt ten przekonywuje, że w duszach młodzieży tkwią bogate złoża idealizmu, które tylko rozwinąć i wypracować trzeba.

Sprawozdanie finansowe złożył członek Komisji rewizyjnej p. dyrektor Karol Czernoch. W dyskusji zabierali głos: druh Karaś z Dobrej, wyrażając rozgoryczenie, że wojskowość usuwa SMP. od pracy w P. W. i podkreślił znaczenie spółdzielczości. Druh Kuczek z Tarnowa zachęcał do wycieczek i prosił o rezulucję, wyrażając hołd Księdzu Biskupowi; p. wicepatron Wąs podkreślając zasługi J. E. Ks. Biskupa dla SMP.

Referat »miłujący się społecznie« wygłosił pięknie druh Blicharz z Siołkowej. Myśli do referatu zaczerpnął z odpowiedzi druhów na ankietę Zjednoczenia. Referat wywarł na obecnych silne i dodatnie wrażenie.

Następnie przedstawił Ks Sekretarz program pracy i budżet na rok 1932.

Do Rady Związkowej wybrano następujące osoby: Ks. Prałat Mazur — Tarnów, Ks. Aleksander Rogóż — Ropczyce, Ks. Kan. Jan Rzepka — Wojnicz, Ks. Prof. Jakób Opoka -— Brzesko, Ks. Józef Gwiżdż — Zbylitowska Góra, Ks. Aleksander Rusin — Lisia Góra, p. Dyrektor Karol Czernoch — Tarnów, druh Babiarz Tadeusz — Kupienin, druh Cyprjan Korpała — Chełm.

Uchwalono następujące rezolucje:

I. IX. Zjazd delegowanych przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości sprawozdanie z działalności Związku za rok 1931, oraz program pracy na rok 1932, a Zarządowi Związku wyraża uznanie.

II. IX. Zjazd delegowanych, żegnając z głębokim smutkiem i bólem ustępującego Arcypasterza, J. E. Ks. Biskupa Dra Leona Wałęgę, Twórcę i Protektora Związku, Wielkiego Miłośnika Młodzieży składa Najdostojniejszemu Arcypasterzowi najgorętsze podziękowanie

na Jego opiekę ojcowską wraz z zapewnieniem, że Młodzież w organizacji pracować będzie nadal w myśl Jego wskazań.

III. IX. Zjazd delegowanych postanawia pielęgnować jak najstaranniej własne katolickie wyrobienie przez pogłębianie wiedzy religijnej, przez płonącą pobożność i przez ochotny udział w rekolekcjach a zwłaszcza w rekolekcjach zamkniętych.

IV. IX. Zjazd delegowanych w myśl referatu »Miłujmy się społecznie« opartego na przeprowadzonej przez druhów ankiecie postanawia: Rozwinąć sumienną pracę nad ugruntowaniem miłości wzajemnej:

a) W rodzinie przez obopólną miłość rodzeństwa i głęboką cześć dla swoich rodziców i wychowawców;
b) W pracy przez zrozumienie potrzeb bliźniego i śpieszenie mu w każdej chwili pomocą i radą;
c) W SMP. przez pełne miłości i serdeczności współżycie członków w Stowarzyszeniu.

Zjazd postanawia zarazem apostolstwo miłości społecznej rozciągnąć na młodzież niezorganizowaną, by ją przykładem pełnego serdeczności współżycia w SMP. pociągnąć do katolickiej organizacji.

V. IX. Zjazd delegowanych podkreślając zasadę, że wychowawcze organizacje młodzieży winny stać zdala od walk politycznych, wzywa wszystkie SMP. do przestrzegania zasady bezwzględnego unikania wszelkiej agitacji partyjno-politycznej czy też współpracy z organizacjami partyjno-politycznemi.

Obrady Zjazdu zamknął Ks. Prałat Mazur serdecznem przemówieniem do Młodzieży. Po fotografji i przerwie obiadowej SMP. z Kupienina wystąpiło na scenie, urządzając pokazowe posiedzenie Zarządu; potem nastąpił pokaz urozmaiceń (monologi) i SMP. z Bochni odegrało dramat Rostworowskiego p. t. »Niespodzianka«.

Punktualnie o godzinie 5-tej po południu zakończyły się uroczystości Zjazdu Delegatów.

2. Działalność Rady Związkowej.

Wielką pomocą w pracy organizacyjnej jest Rada Związkowa, złożona z osób przejętych szczerem ukochaniem młodzieży. W roku sprawodawczym odbyła ona dwa posiedzenia. Na zebraniu R. Z. w dniu 18 lutego przyjęła sprawozdanie z pracy Zarządu Związku i ze Zjazdu Rady Naczelnej w Poznaniu. Omówiono przytem program wiosennego kursu dla Księży Patronów i kursów organizacyjnych dla SMP. Rozpatrywano sposoby i środki celem uruchomienia na szerszą skalę rekolekcyj zamkniętych dla SMP. Przyjęto również sprawozdanie z akcyj P. R., złożone przez instruktora rolniczego Związku i przedyskutowano sprawę nawiązania kontaktu z P. F. Z. A. w Mościcach.

Na program drugiego posiedzenia Rady Związkowej w dniu 28. IV. złożyły się następujące sprawy: a) Referat sprawozdawczy Ks. Sekretarza, b) Omówienie Zjazdu Delegowanych, c) Sprawa uruchomienia rekolekcyj zamkniętych, d) Przysposobienie rolnicze i e) Sprawy bieżące.

Na zebraniach Rady Związkowej przejawiał się duch szczerej życzliwości i wielkiego ukochania młodzieży; w wielu wypadkach wobec coraz trudniejszych warunków pracy organizacyjnej, była serdeczność i światłe wskazówki członków Rady Związkowej pokrzepieniem i pomocą w pracy.

3. Sekretarjat Związku.

Sekretarjat Związku pozostaje od 15. VIII. 1930 r. pod kierownictwem X. Karola Pękali. Zadaniem Jego jest prowadzenie pracy w myśl uchwał Zjazdu Delegowanych i Rady Związkowej, jednocześnie i uzgadnianie wysiłków, oraz reprezentacja na zewnątrz. Praca Sekretarjatu tak się przedstawiała:

A) Działalność wewnętrzna.

a) Praca biurowa Zarządu Związku obejmowała załatwianie korespondencji ze Stowarzyszeniami, bratniemi Związkami, Zjednoczeniem i instytucjami, a następnie prowadzenie aktów i statystyki Stowarzyszeń, oraz księgowości związku. Biuro związku mieszczące się we własnym domu, przy ulicy Marszałka Focha 16 — obejmowało 2 pokoje i otwarte było codziennie od godz. 8 rano do 16 popoł. Praca biurowa była bardzo ożywiona. Świadczy o tem 2.538 załatwionych korespondencji. Do biura wpłynęło 1'527 listów, a wysłano 1011, nie licząc masowo wysyłanych ulotek i odezw.

b) Konferencje biurowe. Biuro Związku licznie i często nawiedzali druhowie, członkowie Patronatu, Księża Patronowie i przedstawiciele władz, odbywając konferencje z X. Sekretarzem na tematy aktualne, dotyczące wychowania młodzieży. Konferencje te wzmogły się wskutek przeróżnych trudności pracy organizacyjnej i pochłaniały wiele czasu. Z wielką zawsze serdecznością byli podejmowani w biurze druhowie — którzy, wiedząc że zawsze znajdą tu wiele serca, tłumnie nawiedzali biuro.

c) Dział redakcyjny prowadził wyłącznie sam Ks. Sekretarz, redagując okólnik „Młody Polak". Wydano w roku sprawozdawczym 8 zeszytów, o łącznej liczbie 128 stron. Miesięczny nakład wynosił 1000 egzemplarzy. Prócz SMP. otrzymywały okólnik władze powiatowe, szkolne i instytucje powiatowe. Okólnik cieszył się dużą poczytnością.

d) Działalność sprawozdawcza. Ks. Sekretarz składał dokładne sprawozdanie o pracy Związku JE. Ks. Biskupowi Ordynarjuszowi i członkom Rady Związkowej. Ponadto informował władze powiatowe o rozwoju SMP. na terenie powiatu, o ile tego zaszła potrzeba. By społeczeństwu przedstawić rozwój SMP. w diecezji wydał starannie sprawozdanie za rok 1931 w 400 egzemplarzach, które przyczyniło się do propagandy naszej organizacji.

e) Dział handlowy obejmował prawie wyłącznie wydawnictwa centrali. Składnicą Związkową, zaopatrzoną w wszystkie pomoce organizacyjne, kierował p. Stanisław Krupa, sekr. Biura. Obrót w roku sprawozdawczym wynosił 3.765'42 Zł.

B) Działalność zewnętrzna.

Przygotowanie pracowników dla S. M. P.

Wielką troską Sekretarjatu było przygotowywanie i przeszkalanie pracowników dla SMP. W tym celu urządził Związek w dniu 31 marca w Tarnowie kurs dla XX. Patronów, pod łaskawym protektoratem JE. Ks. Biskupa Edwarda Komara. Program kursu objął następujące zagadnienia: 1) „Zadania Stowarzyszeń w świetle życzeń Stolicy Apostolskiej" — referował Ks. Prałat K. Mazur, prezes. 2) Sprawy aktualne i poufne, ref. Ks. Karol Pękala. 3) „Przysposobienie rolnicze w SMP." — referował p. Ziobroń. 4) „Wychowanie elity w SMP., referował Ks. Karol Pękala. 5) „Organizacja Okręgów" — Ks. Aleks. Rogóż W kursie wzięło udział około stu Księży Patronów.

Ponadto Ks. Sekretarz miał cykl wykładów o SMP. w Sem. Duchownem dla alumnów, zaznajamiając udających się na pracę parafjalną z ustrojem organizacji, metodami pracy i środkami organizacyjnemi.

Akcja religijna.

Szczególną opieką otaczał Sekretarjat wychowanie młodzieży w duchu religijnym i zdrowej pobożności. Poraz pierwszy uruchomiono na szerszą skalę rekolekcje zamknięte dla druhów. Przeprowadzono je w Pilźnie w Klasztorze OO. Karmelitów, w bursach gimn. w Mielcu, Tarnowie i Bochni oraz w pensjonacie w Rytrze. Okoliczne SMP. korzystały chętnie z zorganizowanych kursów rekolekcyjnych tak, że w roku sprawozdawczym około 200 druhów przeszło tę szkołę życia wewnętrznego.

Prócz rekolekcyj zam. Sekretarjat podtrzymywał ideę corocznego urządzania rekolekcyj dla młodzieży, dopomagając PT. Księżom w wyszukiwaniu rekolekcjonistów.

Obowiązki religijne przypominano druhom ustawicznie, jużto z okazji Święta Młodzieży, jużto przy uroczystościach organizacyjnych i na kursach. Praca ta Związku przyniosła piękne owoce. Przytoczona tabelka ilustruje dokładnie rozwój i pogłębienie wychowania religijnego wśród Stowarzyszeń:

Rok	Wspólne Komunje św.	Odbyło się rekolekcyj	Święto Młodz.
1930	416	75	148
1931	464	74	161
1932	574	72	185

Rok	Rekolekcje zamknięte	Kółka liczyły członków: Eucharyst.	Misyjne	Abstynenckie
1930	—	226	133	127
1931	1/28	265	87	127
1932	5/175	316	147	157

Zloty — Propaganda.

Ponieważ w 1931 r. urządzano Zloty SMP. prawie we wszystkich powiatach — dlatego w r. 1932 odbył się tylko Zlot SMP. w Podegrodziu dnia 18 września z okazji poświęcenia sztandaru przez miejscowe Stowarzyszenie. — Na Zlot przybyły władze państwowe, liczny zastęp Księży Patronów i Stowarzyszenia z powiatu nowosądeckiego. Gości licznie przybyłych witało miejscowe SMP. z swym Ks. Patronem i Protektorem bardzo serdecznie. — Zlot wywarł na uczestnikach niezapomniane wrażenie; odbił się silnem echem w katolickiej prasie i przyczynił się do propagandy naszej organizacji.

Ponadto szerzył Związek działalność propagandową przez liczne artykuły w prasie o pracy Związku z okazji »Święta Młodzieży«, Zjazdu delegowanych i t. p. W radjo wygłosił Ks. Sekretarz dnia 17 stycznia odczyt p. t. »Młodzież w Akcji Katolickiej«.

Wychowanie organizacyjne, oświatowe i państwowe.

Referat organizacyjny prowadził sam Ks. Sekretarz. By przygotować młodzież do pracy w organizacji przeprowadził w terminie wiosennym kursy dla zarządowców. Ponadto przy licznych wizytacjach, zlotach, zebraniach, przy odwiedzaniu biura przez druhów zarządowców — zwracał pilną uwagę na wszechstronne i umiejętne ujęcie pracy organizacyjnej.

Piękne owoce przyniosła praca oświatowa. Stowarzyszenia pod ustawiczną kontrolą i zachętą Związku — ożywiły znacznie swoją działalność w kierunku zdobywania oświaty. Związek dawał dyrektywy i służył z pomocą w tej pracy. Dla porównania przytaczamy rozwój pracy oświatowej w ostatnich trzech latach:

	Odbyło się:		Czytano pism			Bibljoteka		Wykłady		
Rok	Posiedzeń Zarządu S. M. P.	Zebrań w S. M. P.	Przyjaciela Młodzieży	Kierownika	Młodego Polaka	Ma swoją bibljotekę	Ilość tomów	Wykładów	Wygłosili sami druhowie	Przedstawień teatralnych
1930	1.864	2.820	1.595	146	341	118	16.754	2.208	966	711
1931	2.033	2.763	1.290	147	352	126	17,590	2.130	888	452
1932	2.426	2.973	1.233	161	372	149	22.577	2.393	1.155	558

Wychowaniu państwowemu poświęcono baczną uwagę, zachęcając w szeregu artykułów, w konferencjach, przy kursach do gorliwej pracy w tym kierunku. Związek wydał praktyczne i konkretne wskazówki, jak przeprowadzać wychowanie państwowe w SMP. pod względem intelektualnym, emocjonalnym i wyrobienia duchowego.

Wychowanie zawodowe.

Jednym z ważniejszych działów pracy oświatowej w SMP. jest praca w dziedzinie rolnej. Na ogólną liczbę 4.640 członków należących do organizacji, 3.528 to młodzież wsi, która pracuje na ojcowskim

zagonie. Ażeby tej młodzieży dać obecnie pewne wskazówki w tej pracy, prowadzi Związek od kilku lat t. zw. przysp. rolnicze, które w ujęciu organizacyjnem zaprawia młodzież do przyszłego zawodu. Każdy z członków zespołu ma możność przeprowadzania szeregu zagadnień z uprawą roślin czy hodowli zwierząt, stosując najnowsze zdobycze wiedzy rolniczej.

W roku sprawozdawczym akcja przysp. roln. młodzieży wiejskiej w formie konkursów przedstawia się statystycznie następująco w poszczególnych powiatach:

Lp.	Powiat	Zgłoszono		Doprowadzono do końca	
		Zespołów	Uczestników	Zespołów	Uczestników
1	Bochnia	16	143	13	93
2	Brzesko	14	162	11	83
3	Dąbrowa	14	129	14	109
4	Gorlice	5	40	5	35
5	Kolbuszowa	5	40	2	12
6	Limanowa	9	81	8	69
7	Mielec	10	91	7	63
8	Nowy Sącz	7	68	4	28
9	Nowy Targ	2	18	1	8
10	Jasło	2	20	2	16
11	Ropczyce	10	106	8	74
12	Tarnów	23	228	21	183
	Razem	117	1127	96	775

Oprócz zagadnień czysto konkursowych, prowadzi Związek w SMP. akcję doświadczalną z nawozami azotowemi produkcji PFZA. w Mościcach, ażeby dać możność młodzieży zapoznania się ze skutecznością działania tych nawozów sztucznych, w ich warunkach glebowych i klimatycznych.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono doświadczenia na poletkach o pow. 100 m^2 z uprawą pszenicy i buraków przez stosowanie nawożenia saletrą wapniową (pogłównie). Założono również szereg zespołów z nawożeniem łąk, stosując saletrę „Nitrofos". Akcja doświadczalna, oprócz konkursowej objęła 90 miejscowości, gdzie są oddziały SMP. o łącznej liczbie 1.692 uczestników. — Jesienią w roku sprawozdawczym urządzono szereg wystaw prac rolniczych w poszczególnych miejscowościach, wspólnie z organizacjami biorącemi udział w tej pracy. Następnie urządzono szereg pokazów rejonowych

i lokalnych, ażeby przez to zaznajomić starsze społeczeństwo z poczynaniami młodzieży w tej dziedzinie.

Wreszcie w toku prac rolniczych rozwija się z powodzeniem zagadnienie sadownicze. Ten odcinek gospodarstwa wiejskiego w wielu miejscowościach leży odłogiem. Chcąc podnieść tą gałąź gospodarczą, propaguje się zakładanie wzorowych sadów, oraz zakładanie spółdzielczych szkółek drzewek owocowych, ażeby jaknajszerszy zastęp zaznajomić z pielęgnacją drzewka i rozbudzić zamiłowanie tegoż.

Tą drogą pomnożymy szeregi miłośników i znawców-praktyków sadowniczych, a przez to z czasem zmienimy stan zadrzewienia wsi naszych, na pożyteczne, które w przyszłości podniesie dochodowość naszych gospodarstw.

Przysposobienie wojskowe i wychowanie fizyczne.

W trosce o zdrowie moralne członków SMP. nie zapomina Związek o zwraacniu uwagi młodzieży na jej zdrowie fizyczne. W tym celu w miarę sił i możności zaznajamia się druhów z elementarnemi przepisami higjeny, zwracając uwagę na rozumne uprawianie ćwiczeń sportowych w SMP.

W roku sprawozdawczym ćwiczących członków w kółkach W. F. było 297; wzmogła się liczba członków w kółkach narciarskich; boisk miały SMP. Związkowe 21. Własnych instruktorów, prowadzących W. F. miały Stow. 13.

Przysposobienie wojskowe ostatecznie w roku sprawozdawczym w SMP. zlikwidowano. Rozpoczęliśmy w tym dziale pracy ćwiczenia przed paru laty z wielkim rozmachem. Przełamaliśmy uprzedzenia ludności wiejskiej do ćwiczeń wojskowych. Ideę P. W. ukochali nasi druhowie. Nie bez żalu przyjęli rozkazy władz wojskowych, usuwające Stowarzyszenia od przygotowania do służby wojskowej i monopolizujące P. W. w innej organizacji. Ale zachód pracy naszej w tym dziale był piękny. SMP. w Wiśniczu Nowym na powiatowych zawodach P. W. po raz trzeci zdobyło przed innemi organizacjami pierwsze miejsce, zatrzymując już na stałe puhar, nagrodę sprawności. Lecz i ten oddział, ostatni w naszym Związku usunięto od prac P. W.

4. Statystyka członków

Przy końcu roku sprawozdawczego liczył Związek 200 Stowarzyszeń. W ciągu roku powstało 16 SMP. — Ogólna liczba członków przy końcu roku sprawozdawczego wynosiła 4.640. Z tych od lat 14 do 17 było 1.629, od lat 17 do 25 było 3.011. Na roli u rodziców pracowało 3.528, na roli u obcych 212, w przemyśle i fabrykach 157, w rzemiośle 475, w handlu 35, w biurach 8, w innych zawodach 133, bezrobotnych było 92 członków.

W roku 1933 do 1 maja — t. j. do dnia wydania niniejszego sprawozdania, powstało 14 nowych SMP. w miejscowościach: Dzwonowa, Ocieka, Wola Gręboszowska, Komorów, Korzenna, Ochotnica

Górna, Gwoździec, Łączki Brzeskie, Wróblowice, Tarnowiec, Łęki, Barcice, Łukanowice, Łącko.

Zatem z dniem 1 maja 1933 r. faktyczna liczba SMP. w diecezji tarnowskiej wynosiła 214 — a członków przeszło 5 tysięcy.

5. Sprawozdanie finansowe

Umieszczone na końcu tabele dadzą obraz gospodarki finansowej i majątku Związku. Zaznaczyć musimy, że gdyby nie ofiarność wielka licznych jednostek z Duchowieństwa, praca Związku uległaby w roku sprawozdawczym załamaniu. Mimo ogromnych trudności finansowych, — które w wielkim stopniu absorbowały i pochłaniały energję Zarządu Związku, — zdołaliśmy nietylko utrzymać pracę organizacji na dotychczasowym poziomie, ale także znacznie ją rozwinąć i pogłębić.

Wszystkim naszym Dobrodziejom i Przyjaciołom, spieszącym nam z pomocą moralną i materjalną, składamy niniejszem serdeczne:

»Bóg zapłać!«

Wykaz Stowarzyszeń na terenie działalności Związku

Dla łatwiejszego zobrazowania pracy Stowarzyszeń podajemy wykazy powiatami, uwzględniając niektóre wyniki statystyczne z pracy S. M. P. w roku sprawozdawczym.

1. ***Powiat Bochnia.*** W powiecie bocheńskim było czynnych w roku sprawozdawczym 20 Stowarzyszeń Młodzieży Polskiej Męskiej.

Są one w Bochni, Borku, Cerekwi, Chełmie, Dąbrówce, Królówce, Lipnicy Dolnej, Łapczycy, Mikluszowicach, Majkowicach, Okulicach, Pogwizdowie, Rzezawie, Sobolowie, Trzcianie, Wiśniczu Nowym, i Starym, Gierczycach, Żegocinie, Chronowie.

Praca S. M. P. w powiecie wykazuje dużą żywotność.

Stowarzyszenia liczą łącznie 488 członków, z których 377 pracuje na roli. Rekolekcje specjalne dla młodzieży odbyły się w 6-ciu parafjach. W rekolekcjach zamkniętych w Bochni od 29 VI. do 2 VII. 1932. brało udział 24 uczestników. Zebrań plenarnych urządzono 254, na których wygłoszono 212 referatów.

Stowarzyszenia posiadają w swoich bibljotekach 2.376 tomów zaś ich wypożyczeń było w ciągu roku 2.668.

2. ***Powiat Brzesko.*** W powiecie brzeskim było czynnych w roku sprawozdawczym 25 SMP. męskich tj. w Bielczy, Biesiadkach, Borzęcinie, Brzezowcu, Słotwinie, Dębnie, Czchowie, Grabnie, Łysej Górze, Łoniowach, Niedzieliskach, Okocimie, Olszynach, Porąbce Uszewskiej, Rząchowy, Radłowie, Szczurowy, Tymowy, Więckowicach, Rudce, Wojniczu, Mokrzysce, Buczu-Zagrodach, Sufczynie, Tworkowy, Jadownikach, Strzelcach Wielkich.

Łączna liczba członków wynosi 575. Zebrań plenarnych odbyło się 433, na których wygłoszono 424 referatów. Bibljoteki SMP. w powiecie liczą 2.857 tomów, w ciągu roku było 4.749 wypożyczeń.

Na podkreślenie zasługuje zainteresowanie czytelnictwem tak pism organizacyjnych jak i książek. W dziedzinie oszczędności wykazują statystyki S. M. P. największą pozycję bo z górą 600 Zł.

3. **Powiat Dąbrowa.** W powiecie było czynnych w roku sprawozdawczym 23 S. M. P. Są one w Bieniaszowicach, Biskupicach, Borusowej, Ćwikowie, Dąbrowy, Grądach, Kupieninie, Luszowicach, Mędrzechowie, Miechowicach Małych i Wielkich, Nieczajnej, Wietrzychowicach, Odporyszowie, Oleśnie, Przybysławicach, Skrzynce, Słupcu, Szczucinie, Samocicach, Wólce Mędrzechowskiej, Zabrniu, Pilczy Żelichowskiej.

Stowarzyszenia liczą razem 435 druhów. Zebrań plenarnych odbyło się 312 na których zostało wygłoszone 292 referaty, z tych sami druhowie wygłosili 152 referaty. W rekolekcjach zamkniętych w Tarnowie brało udział 9 druhów. Bibljoteki liczą około 200 tomów. W wielu SMP. tego powiatu przebija się duża samodzielność w pracy społeczno-oświatowej. Na przeszkodzie rozwoju pracy organizacyjnej staje duże rozpolitykowanie i radykalizacja wsi.

4. **Powiat Gorlice:** liczy po połączeniu z częścią powiatu Grybowskiego 11 S. M. P. Należą tu: Bobowa, Gródek, Stróże, Biecz, Gorlice, Kryg, Ropa, Moszczenica, Ropica Polska, Rzepiennik Biskupi, Wójtowa. Ogólna liczba członków wynosi 575.

Na roli pracuje 181 uczestników. Zebrań członkowskich odbyło się 142, na których wygłoszono 103 referaty. Bibljoteki liczą 1947 tomów w których było 3.472 wypożyczań.

W roku sprawozdawczym dał się zauważyć większy ruch wśród S. M. P. tego powiatu, jak powstanie nowych, czy ożywienie mniej czynnych. Znać zawsze zainteresowanie w S. M. P. zagadnieniami gospodarczemi.

5. **Powiat Jasło.** Tylko część powiatu należy do Związku. Należą SMP. Czermna, Szerzyny, Żurowa, Przeczyca, Siedliska-Bogusz. Liczą razem 88 członków. Bibljoteki liczą 434 tomów. Zebrań plenarnych odbyło się w ciągu roku 88 na których wygłoszono 72 referaty. Dużą żywotność w pracy w tym powiecie wykazuje SMP. Siedliska-Bogusz.

6. **Powiat Limanowa.** Liczy 14 SMP. Według nadesłanych sprawozdań liczba członków wynosi 298; należą tu: SMP. Dobra, Jodłownik, Kamienica ad Łącko, Łososina Górna, Męcina, Rybie Nowe, Przyszowa, Stronie, Stara Wieś, Szyk. Strzyżyc, Tymbark, Ujanowice, Góra św. Jana. Zebrań plenarnych odbyło się w ciągu roku sprawozdawczym 250, na których było wygłoszone 181 referatów, przez samych członków 71 referatów. Bibljoteki SMP. liczą 2.851 tomów z tych wypożyczono 2 819 tomów. W całości pracy, w roku sprawozdawczym dał się zauważyć pewien zastój, tak w powstawaniu nowych placówek czy rzetelnej

pracy w istniejących. Tłumaczyć to można zanikiem pomocy w pracy organizacyjnej ze strony inteligencji miejscowej.

Na podkreślenie zasługują własne domy i ogniska posiadane przez S. M. P. w powiecie. Niektóre z tych S. M. P. wykazują żywą działalność mimo nasuwających się trudności.

7. ***Powiat Mielec.*** Na terenie powiatu życie organizacyjne posunęło się znacznie naprzód. Obecnie jest w powiecie 18 S. M. P. A to w Apolinach, Borowy, Dąbiu, Dąbrówce Wisłockiej, Gawłuszowicach, Izbiskach, Książnicach, Mielcu, Maliniu, Podborzu, Partyni, Dulczy Małej, Łączkach Brzeskich, Żdżarcu, Trześni, Radomyślu Wielkim, Wadowicach Górnych, Złotnikach. Liczą razem 428 członków; z tych na roli pracuje 254, reszta w innych zawodach. Zebrań w ciągu roku odbyło się 225, gdzie wygłoszono 181 referatów. Stan posiadanych bibljotek jest stosunkowo mały, bo tylko 702 tomy; wypożyczeń w ciągu roku było 967. Znać duże wyrobienie organizacyjne i zainteresowanie pracami rolniczemi. Prądy radykalnej polityki utrudniają i cofają wysiłki pracy szlachetnych ludzi.

8. ***Powiat Nowy Sącz.*** Jest w powiecie 20 S. M. P. męskich w następujących miejscowościach: Brzezna Litacz, Chomranice, Dąbrówka Polska, Grybów, Mogilno. Ptaszkowa, Jazowsko, Jakóbkowice, Januszowa, Krynica-Zdrój, Nawojowa, Nowy Sącz, Piątkowa, Paszyn, Piwniczna, Podegrodzie, Trzetrzewina, Tęgoborza, Żbikowice, Rytro.

Suma ogólna członków wynosi 560 z tych 269 pracuje na roli. Zebrań w ciągu roku odbyło się 324, referatów wygłoszono na zebraniach 229 — sami członkowie wygłosili 399 referaty. Bibljoteki liczą 3.209 tomów, wypożyczeń było 2.209 w ciągu roku. W roku sprawozdawczym dało się zauważyć pewne osłabienie tętna pracy organizacyjnej.

9. ***Powiat Ropczyce.*** Powiat ten jest najsilniej objęty oddziałami S. M. P. Praca organizacyjna rozwija się dzięki energicznej pracy Rady Okręgowej a szczególniej Ks. Kanonika Rogóża w Ropczycach.

Stowarzyszenia pracują w następujących miejscowościach: Czarna ad Pilzno, Lubcza, Wola Lubecka, Żwiernik, Pilzno, Bielgwy, Boreczek, Borek Wielki, Bystrzyca, Chechły, Czarna ad Sędziszów, Gnojnica, Gawrzyłowa, Góra Ropczycka, Gumniska Fox. Iwierzyce, Kamionka, Kawęczyn, Lubzina, Łączki Kucharskie, Nockowa, Ruda ad Czarna, Ropczyce, Sędziszów, Młp. Straszęcin, Wolica Ługowa, Zawada, Stobierna, Zagorzyce, Brzeziny, Wielopole Skrzyńskie. Razem liczą 647 w tem 515 pracuje na roli. Zebrań członkowskich było 418 na których wygłoszono 293 referatów; z tych sami członkowie wygłosili 160 referatów. Bibljoteki S. M. P. liczą 1.418 tomów z których 1.517 w ciągu roku wypożyczono. W wielu S. M. P. praca oświatowo-wychowawcza jest postawiona na wysokim poziomie.

10. ***Powiat Tarnów.*** W roku sprawozdawczym było 24 oddziały SMP. męskiej w następujących miejscowościach; Gromnik, Jastrząbka,

Nowa, Kowalowa, Krzyż, Lisia Góra, Łękawica, Łękawka, Piotrkowice, Pleśna, Poręba Radla, Pogorska Wola, Ryglice, Siemiechów, Szynwałd, Tarnów, Wola Rzędzińska, Wierzchosławice, Zaczarnie, Zalasowa, Koszyce Wielkie, Zbylitowska Góra, Ciężkowice, Brušnik.

Suma ogólna członków w roku sprawozdawczym wynosiła 631 z tych 433 pracuje na roli.

Na 393 zebraniach lokalnych wygłoszono w ciągu roku 304 referaty, zaś z tych sami członkowie wygłosili 179 referatów. Bibjoteki S. M. P. liczą 4.122 tomów, wypożyczonych było 4.144 tomów.

W ciągu roku odbyły się w 7 parafjach rekolekcje dla młodzieży, oraz jedne rekolekcje zamknięte w Tarnowie, w których wzięło udział 31 uczestników ze Stowarzyszeń. Ponadto w wielu SMP. silniej objawiła się na polu prac rolniczych w zespołach.

11. **Powiat Kolbuszowa.** Należy do diecezji tarnowskiej tylko część powiatu, na terenie którego są następujące SMP. Kolbuszowa Górna, Cmolas, Werynia, Trzesówka. Liczą one razem 140 członków z tych 123 pracuje na roli.

Zebrań członków jak wykazują nadesłane sprawozdania było 60 na których wygłoszono 47 referatów, z tych sami członkowie wygłosili 35 referatów. Bibljoteki tych S. M. P. liczą 450 tomów, wypożyczonych w ciągu roku 318 książek.

12. **Powiat Nowy Targ.** Również należy tylko część powiatu, gdzie są następujące SMP. męskiej. Szczawnica, Tylmanowa, Ochotnica Dolna. Należy tu 81 członków, z tych 78 pracuje na roli. Zebrań plenarnych w ciągu roku odbyło się 60 na tych wygłoszono 46 referatów. Sami członkowie wygłosili 14. Bibljoteki liczą 424 tomy, w roku było wypożyczeń 336. Wyrobienie organizacyjne stoi na dosyć wysokim poziomie.

Ponadto należy jeszcze skrawek powiatu tarnobrzeskiego, gdzie jest jedno S. M. P. w Dymitrowie Dużym. Liczy ono 24 członków, pracujących na roli. W ciągu roku urządzili 15 zebrań członkowskich, na tych wygłoszono 9 referatów. Bibljoteka liczy 87 tomów. Jest to jedno S. M. P. najdalej wysunięte na naszym terenie, i kontakt z nim jest dosyć trudny.

Tak w ogólnych zarysach przedstawia się statystyka z oddziałów S. M. P. na terenie diecezji tarnowskiej za rok 1932.

Wydawca: Związek Młodzieży Polskiej Męskiej. Red. odp.: Ks. Karol Pękala
Drukiem Zygmunta Jelenia w Tarnowie — pod zarządem Władysława Mroza

Bilans netto (zamknięcia) z dnia 31 grudnia 1932 roku

AKTYWA	Zł	gr	PASYWA	Zł	gr
Rachunek Kasy	122	44	Rachunek Kapitału	132.590	06
Rachunek P. K. O.	260	88	Rachunek Długów hipotecznych .	18.777	65
Rachunek Dłużników	3.843	32	Rachunek Wierzycieli	6.341	35
Rachunek Ruchomości	1.212	60	Rachunek Antycypacji	851	99
Rachunek Nieruchomości	152.865	81			
Rachunek Bibljoteki	256	—			
	158.561	05		158.561	05

Komisja Rewizyjna:

Karol Czernoch, Dyrektor (m. p.)

Ks. Rusin Aleksander (m. p.) *Tadeusz Babiarz (m. p.)*

PRZYCHODY — Obrót kasowy za rok 1932 — **ROZCHODY**

PRZYCHODY	Zł	gr	Zł	gr	ROZCHODY	Zł	gr	Zł	gr
Książki i odznaki			1.664	85	Książki i odznaki			2.100	57
Okólnik			1.385	80	Wydawnictwo okólnika			1.550	86
Subwencja na Związek			7.939	81	Administracja: a) pensje	1.302	89		
Dom: a) czynsze	2.407	70			b) portorja	323	01		
b) inne	19	—	2.426	70	c) przybory kancel.	94	—		
Składki związk. od S.M.P.			372	40	d) opał światło, telefon	1.352	14	3.072	04
Przysposobienie rolnicze			238	20	Koleje i wyjazdy			91	10
Składki ze Święta Młodzieży					Kursa i zjazdy			215	85
i inne			1.063	27	Dom: a) amortyzacja długów	1'355	52		
Różne			1.416	67	b) administracja	514	49		
					c) inne	1.038	85	2.908	86
					Przysposobienie rolnicze				
					a) pensje	2.400	—		
					b) lustracje	240	07		
					c) materjał konkurs.	285	—		
					d) kursy i zjazdy	107	90		
					e) portorja i przyb. kanc.	207	—		
					f) koleje i wyjazdy	291	—	3.530	97
					Różne (składki Zjednoczenia, podatki, świadczenia socj., i remont mieszkań)			2.915	01
					Saldo na rok 1933			122	44
			16.507	70				16.507	70

Komisja Rewizyjna:

Ks. Aleksander Rusin (m. p.) *Karol Czernoch, Dyrektor (m. p.)* *Tadeusz Babiarz (m. p.)*